

ПОГОДЖЕНО

Протокол засідання педагогічної ради
Білицької гімназії
від 31.08. 2023 № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Директор Білицької гімназії
_____ Оксана МАКОГОН
Наказ 31.08.2023 № 121

*Освітня програма
Білицької гімназії Самбірського району
Львівської області
на 2023-2024 н.р.*

I.	Загальне положення	
1.1.	Пояснювальна записка.....	3
1.2.	Режим роботи.....	5
1.3.	Структура навчального року.....	5
1.4.	Режим дня.....	6
1.5.	Режим роботи ГПД.....	6
II.	Вимоги до осіб , які можуть розпочати навчання за освітньою програмою.....	7
III.	Загальний обсяг навчального навантаження на відповідному рівні, його розподіл між освітніми галузями та роками.....	8
IV.	Освітня програма (1-4 кл).....	9
4.1.	Організація освітнього процесу НУШ за циклами.....	9
4.2.	Вимірювання результатів навчання.....	9
4.3.	Ключові компетентності та очікувані результати здобувачів освіти 1-4 кл.....	10
4.4.	Наскрізні лінії та вміння здобувачів освіти.....	11
4.5.	Форми роботи для реалізації наскрізних змістових ліній.....	14
4.6.	Освітні галузі (предмети).....	14
4.7.	Навчальний план початкової освіти.....	16
4.8.	Індивідуальний навчальний план інклюзивного класу.....	17
4.9.	Індивідуальний навчальний план учня 4 класу (педагогічний патронаж).....	18
V.	Освітня програма (II ступеня)	
5.1.	Освітня програма 5-6 класів.....	19
5.1.1.	Загальний обсяг навчального навантаження.....	19
5.1.2.	Навчальний план.....	20
5.1.3.	Модельні навчальні програми.....	23
5.1.4.	Індивідуальний навчальний план для учня 5 класу (педагогічний патронаж).....	25
5.1.5.	Оцінювання навчальних досягнень.....	28
5.2.	Освітня програма 7-9 класів.....	28
5.2.1.	Навчальний план.....	29
5.2.2.	Індивідуальний навчальний план учня 8 класу (педагогічний патронаж).....	30
5.2.3.	Модельні програми.....	31
VI.	Опис форм організації освітньої програми та інструментарію оцінювання.....	36

I. Загальні положення

1.1. Пояснювальна записка

Білицька Гімназія Старосамбірської міської ради Самбірського району Львівської області знаходиться в комунальній власності, є юридичною особою, має печатку, штамп. Код ЄДРПОУ 22385354.

Розташований за адресою: 82070
вул. Центральна, 60
с.Біличі,
Самбірський район,
Львівська область,
0984509443

Засновником освітнього закладу є Старосамбірська міська рада.

Головною метою закладу є надання якісних послуг, забезпечення Державних стандартів, всебічний розвиток, виховання і соціалізація особистості, як найвищої цінності, її інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Освітня програма БІЛИЦЬКОЇ ГІМНАЗІЇ СТАРОСАМБІРСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ САМБІРСЬКОГО РАЙОНУ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ на період з 2023/2024 навчального року розроблена згідно з :

- Конституцією України (ст. 53),
на виконання
- Закону України «Про освіту» (ст. 33);
- Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- Закону України від 28.04.2022 № 7325 «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану»;
- Закону України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»;

та складена відповідно до основних вимог нормативних документів:

- Указу Президента України від 16.03.2022 № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14.12.2016 № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року» (редакція від 22.08.2018);
- Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13.12.2017 № 903-р «Про затвердження плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» (редакція від 17.04.2019);
- Постанови Кабінету Міністрів України від 24.06.2022 № 711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової загальної освіти» (редакція від 06.10.2020);
- Постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898 «Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти»;
- Постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (із змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України від 07.08.2013 № 538 та Постановою Кабінету Міністрів України від 26.02.2020 № 143, редакція від 01.09.2020);
- Постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688 «Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти»;

- Наказу Міністерства освіти і науки України від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання організації здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану в Україні»;
 - Наказу Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743 «Про затвердження типової освітньої програми для 1-2-х класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко»;
 - Наказу Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 № 743 «Про затвердження типової освітньої програми для 3-4-х класів закладів загальної середньої освіти, розробленої під керівництвом О.Я.Савченко»;
 - Наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 407 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти I ступеня»;
 - Наказу Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня»;
 - Наказу Міністерства освіти і науки України від 19.02.2021 № 235 «Про затвердження типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти»;
 - Наказу Міністерства освіти і науки України від 19.08.2016 № 1009 «Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів початкової школи» (редакція від 20.08.2018);
 - Наказу Міністерства освіти і науки України від 13.04.2011 № 329 «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти»;
 - Наказу Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 № 367, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 05.05.2018 за № 564/32016, «Про затвердження Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти»;
 - Наказу Міністерства освіти і науки України від 01.03.2021 № 268 «Про деякі питання переведення учнів на наступний рік навчання»;
 - Наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 06.03.2002 за № 229/6517, «Про затвердження нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах» (редакція від 01.09.2016), а також
 - Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 № 2205, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 10.11.2020 № 1111/35394 «Про затвердження Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти»;
- і інших нормативних документів щодо діяльності закладу освіти, спрямованих на реалізацію освітніх потреб особистості та задоволення викликів суспільства.

Освітню програму побудовано із врахуванням таких принципів:

- дитиноцентрованості і природовідповідності;
- узгодження цілей, змісту і очікуваних результатів навчання;
- науковості, доступності і практичної спрямованості змісту;
- наступності і перспективності навчання;
- взаємозв'язаного формування ключових і предметних компетентностей;
- логічної послідовності і достатності засвоєння учнями предметних компетентностей;
- можливостей реалізації змісту освіти через предмети або інтегровані курси;
- творчого використання вчителем програми залежно від умов навчання;
- адаптації до індивідуальних особливостей, інтелектуальних і фізичних можливостей, потреб та інтересів дітей.

Мовою освітнього процесу в закладі є державна мова (українська).

Зарахування учнів до закладу здійснюється на підставі заяви батьків, або осіб, які їх замінюють.

До закладу для здобуття початкової освіти обов'язково зараховуються (у разі подання батьками відповідної заяви) усі діти, які проживають на території обслуговування закладу освіти (село Біличі), є рідними братами та/або сестрами дітей, які здобувають освіту у цьому закладі, чи є дітьми працівників цього закладу освіти.

Загальна середня освіта в закладі освіти може здобуватися в інституційна (очна (денна)); індивідуальна (екстернатна, сімейна (домашня), педагогічний патронаж), інклюзивна, дистанційна.

Станом на 01.09.2023 в школі I ступеня – 4 класи (37учнів),
у школі II ступеня – 5 класів (65 учнів)

Середня наповнюваність становить – 11 учнів

У Білицькій гімназії з 01.09.2023 організоване індивідуальне навчання для трьох учнів -4,5,8 класи 4(педагогічний патронаж), один інклюзивний клас (4 клас) та 6 учнів переведено на сімейну (домашню) форму навчання .

У разі потреби буде організовано навчання за дистанційною формою.

1.2. Режим роботи закладу:

⌘ режим навчання – п'ятиденний;

⌘ початок занять – о 9.00 год;

⌘ мова навчання – українська;

⌘ тривалість уроків у початковій, основній та старшій школі відповідно до статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту»;

⌘ тривалість перерв відповідно до санітарних норм.

Гранична наповнюваність класів устанавлюється відповідно до Закону України «Про загальну середню освіту».

Факультативні заняття проводяться після години відпочинку.

Для учнів 1–4-х класів створено групу продовженого дня. Робота групи подовженого дня організована відповідно до «Порядку створення груп подовженого дня у державних і комунальних закладах загальної середньої освіти» (наказ МОН України від 25 червня 2018 р. №677, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 24 липня 2018 р. № 865/32317).

1.3. Структура навчального року

Відповідно до статті 16 Закону України «Про загальну середню освіту», с.10 Закону України «Про повну загальну середню освіту»,

навчальний рік розпочинається 01 вересня 2023 року святом « День знань» і закінчується 28. 06. 2024 року .

Навчальні заняття організовуються за семестровою системою:

⌘ I семестр - з 1 вересня 2022 р. по 30 грудня 2022 року.(81 день, 16 навчальних тижнів)

⌘ II семестр - з 22 січня 2024 р. по 07 червня 2024 року(93 дні, 19 навчальних тижнів)

Свято останнього дзвоника -07 червня 2024 року

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

⌘ зимові - з 25 грудня 2024 року по 19 січня 2024 року;

⌘ весняні - з 25 березня 2024 року по 29 березня 2024 року .

⌘ великодні - 03 травня 2024 року по 06 травня 2024 року .

з 10.06.-28.06.2024- навчальна практика, консультації, проекти, ДПА

1.4.РЕЖИМ ДНЯ

Уроки	Для 1 класу		Для 2-4 класів		Для 5-9 класів	
	Урок	Перерва	Урок	Перерва	Урок	Перерва
1.	9.00-9.35	9.35-9.55	9.00-9.40	9.40-9.55	9.00-9.45	9.45-9.55
2.	9.55-10.30	10.30-10.50	9.55-10.35	10.35-10.50	9.55-10.40	10.40-10.50
3.	10.50-11.25	11.25-11.55	10.50-11.30	11.30-11.55	10.50-11.35	11.35-11.55
4.	11.55-12.30	12.30-12.50	11.55-12.35	12.35-12.50	11.55-12.40	12.40-12.50
5.	12.50-13.25		12.50-13.30	13.30-13.45	12.50-13.35	13.35-13.45
6.			13.45-14.25		13.45-14.30	14.30-14.40
7.					14.40-15.25	

1. 5. РЕЖИМ РОБОТИ ГРУПИ ПРОДОВЖЕНОГО ДНЯ

12.40-13.00 – зустріч з вихователем, організація учнів, перебування на свіжому повітрі;

13.00 -13.20- прийом їжі;

13.20-14.20 - самопідготовка;

12.20-14.50- виховна робота;

14.50-15.30- спортивно оздоровчі заняття, рухливі ігри, суспільно-корисна праця;

15.30-15.40-підсумки дня, супровід дітей до виходу з гімназії;

II. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Початкова освіта здобувається, як правило, з шести років. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року виповнилося сім років, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року. Діти, яким на 1 вересня поточного навчального року не виповнилося шести років, можуть розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року за бажанням батьків або осіб, які їх замінюють, якщо їм виповниться шість років до 1 грудня поточного року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти з іншого віку.

Навчання за освітньою програмою *базової середньої освіти* можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу загальної середньої освіти, що забезпечує здобуття відповідного рівня повної загальної середньої освіти, досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року. Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з [додатком 2](#) до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

Базова середня освіта здобувається, як правило, після здобуття початкової освіти. Діти, які здобули початкову освіту на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття базової середньої освіти цього ж навчального року. Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової середньої освіти за інших умов.

III. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА ВІДПОВІДНОМУ РІВНІ, ЙОГО РОЗПОДІЛ МІЖ ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ ТА РОКАМИ НАВЧАННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження для здобувачів освіти на 2023-2024 навчальний рік становить:

- для учнів 1-х класів школи складає 805 годин/навчальний рік;
- для учнів 2-х класів - 875 годин/навчальний рік;
- для учнів 3-х класів - 910 годин/навчальний рік;
- для учнів 4-х класів - 910 годин/навчальний рік;
- для учнів 5-х класів - 1085 годин/навчальний рік;
- для учнів 6-х класів - 1155 годин/навчальний рік;
- для учнів 7-х класів - 1172,5 годин/навчальний рік;
- для учнів 8-х класів - 1207,5 годин/навчальний рік,
- для учнів 9-х класів - 1260 годин/навчальний рік.

Перелік освітніх галузей для 1-2-х класів

Мовно-літературна, зокрема рідномовна освіта (українська мова та література) (МОВ), іншомовна освіта (англійська мова) (ІНО), математична (МАО), природнича (ПРО), технологічна (ТЕО), інформативна (ІФО), соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО), громадянська та історична (ГІО), мистецька (МІО), фізкультурна (ФІО).

Перелік освітніх галузей для 3-4-х класів

Мовно-літературна, зокрема рідномовна освіта (українська мова та література) (МОВ), іншомовна освіта (англійська мова) (ІНО), математична (МАО), природнича (ПРО), технологічна (ТЕО), інформативна (ІФО), соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО), громадянська та історична (ГІО), мистецька (МІО), фізкультурна (ФІО).

5-6 класи НУШ

- ✓ Мовно-літературна
- ✓ Математична
- ✓ Природнича
- ✓ Соціальна і здоров'язбережувальна
- ✓ Громадянська та історична
- ✓ Технологічна
- ✓ Інформатична
- ✓ Мистецька
- ✓ Фізична культура

Перелік освітніх галузей для школи II ступеня

- ✓ Мови і літератури
- ✓ Суспільствознавство
- ✓ Мистецтво
- ✓ Математика
- ✓ Природознавство
- ✓ Технології
- ✓ Здоров'я і фізична культура

Навчальні плани II ступеня передбачають реалізацію освітніх галузей Базового навчального плану Державного стандарту через окремі предмети. Вони охоплюють інваріантну складову, сформовану на державному рівні, яка є спільною для всіх закладів загальної середньої освіти незалежно від підпорядкування і форм власності, та варіативну складову, що є шкільним компонентом і задовольняє освітні потреби учнів та їх батьків.

Повноцінність базової середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з бюджету. Освітня програма не включає освітні послуги, які надає школа за батьківські кошти.

Години варіативної складової розподіляються на:

- на поглиблене вивчення предметів,

- введення курсів за вибором, факультативів.

Організація освітнього процесу заснована на досягненні очікуваних результатів, зазначених у типових освітніх програмах двох ступенів навчання.

IV. Освітня програма закладу Білицької гімназії (1-4 класи НУШ) на 2023-2024н.р.

4.1.Організація освітнього процесу НУШ за циклами

Навчання учнів починається, як правило, з шести років. Дитина з особливими освітніми потребами вступила у віці фізичної готовності. Тривалість перебування в початковій школі для такої дитини продовжується з доповненням корекційно-розвивального складника. Навчання буде організовано за єдиним стандартом без запровадження предметів із поглибленим рівнем. Це також дозволить уникнути соціального розшарування та відбору дітей у молодшому шкільному віці.

Початкова освіта поділяється на два цикли: перший, адаптаційно-ігровий (1-2 класи) та другий, основний (у 3 класі з продовженням у 4 класі у наступному навчальному році).

Перший цикл початкової освіти допомагає учневі звикнути до шкільного життя. А саме:

- навчальні завдання і час на їхнє виконання визначається відповідно до (із урахуванням) індивідуальних особливостей школярів;
- навчальний матеріал інтегрується в змісті споріднених предметів або вводиться до складу предметів у вигляді модулів;
- обсяг домашніх завдань обмежений;
- навчання організовано через діяльність, ігровими методами як у класі, так і поза його межами;
- учитель має свободу вибору (створення) навчальних програм у межах стандарту освіти;

У другому циклі початкової освіти в учнів формується почуття відповідальності й самостійності:

- у процесі навчання використовуються методи, які вчать робити самостійний вибір, пов'язувати вивчене з практичним життям, враховують індивідуальність учня;

Після закінчення початкової школи навчальні досягнення кожного учня повинні відповідати стандарту освіти на цьому рівні. Державна підсумкова атестація здобувачів початкової освіти здійснюється лише для моніторингу якості освітньої діяльності закладів.

4.2.Вимірювання результатів навчання

Вимірювання результатів навчання здобувачів освіти 1-2 класів відбувається шляхом:

- формувального оцінювання, яке допомагає відстежувати особистісний розвиток здобувачів освіти і хід опановування ними навчального досвіду як основи компетентності, вибудовувати індивідуальну освітню траєкторію особистості;
- підсумкового (тематичного та завершального) оцінювання, під час якого навчальні досягнення здобувачів освіти співвідносяться з очікуваними результатами навчання, визначеними Типовими освітніми програмами.

Навчальні досягнення учнів у 3 - 4-му класах також підлягають формувальному та підсумковому (тематичному та завершальному) оцінюванню.

Формувальне оцінювання має на меті:

- відстежувати навчальний поступ учнів;
- вибудовувати індивідуальну траєкторію розвитку дитини;
- діагностувати досягнення на кожному з етапів навчання;
- вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню;

- аналізувати реалізацію освітньої програми та Державного стандарту початкової освіти, ухвалювати рішення щодо корегування навчальної програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини;
- запобігати побоюванням дитини помилитися;
- плекати впевненість у власних можливостях і здібностях.

Орієнтирами для оцінювання навчальних досягнень учнів (формувального і підсумкового) є окреслені в Типових освітніх програмах *очікувані результати навчання*, об'єднані за галузями та проіндексовані відповідно до *обов'язкових результатів навчання* Державного стандарту початкової освіти.

Очікувані результати навчання слід використовувати для:

- встановлення цілей уроку, окремих видів діяльності учнів, вправ тощо;
- постійного спостереження за навчальним поступом учня/учениці³ з боку вчителів, батьків і самих учнів;
- поточного, зокрема й формувального, оцінювання;
- підсумкового оцінювання (для другого циклу навчання).

Об'єктом підсумкового оцінювання є результати навчання учнів за рік. Під час такого оцінювання рекомендовано зіставляти навчальні досягнення учнів з очікуваними результатами навчання, визначеними в освітніх програмах закладів з урахуванням Орієнтовної рамки оцінювання.

Основою для підсумкового оцінювання можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формувального оцінювання. Підсумкову оцінку за рік рекомендовано визначати з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Форми і види перевірок для проведення завершального оцінювання учитель обирає самостійно з урахуванням особливостей учнів класу.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

Вимоги до обов'язкових результатів навчання визначаються з урахуванням компетентнісного підходу до навчання, в основу якого покладено ключові компетентності.

4.3.Ключові компетентності та очікувані результати здобувачів освіти 1-4-х класів

Вільне володіння державною мовою. У процесі навчання на першому освітньому рівні ця компетентність виявляється передусім через уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко й аргументовано пояснювати факти, а також через любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовияву, готовність уживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях.

Здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами. Формування цієї компетентності передбачає, що здобувачі активно використовують рідну мову в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади. Здобувачі зможуть належно розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, розуміти культурний контекст, матимуть навички міжкультурного спілкування.

Математична компетентність. Здобувачі виявляють прості математичні залежності в навколишньому світі, моделюють процеси й ситуації, застосовуючи математичні відношення та вимірювання, усвідомлюють роль математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини.

Компетентності в галузі природничих наук, техніки й технологій. Основу формування цієї компетентності в початковій школі становлять допитливість, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи разом з іншими спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і

робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ за допомогою спостереження та дослідження.

Екологічна компетентність. Здобувачі початкової освіти усвідомлюють основи екологічного природокористування, дотримуються правил природоохоронної поведінки, ощадно використовують природні ресурси, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;

Інформаційно-комунікаційна компетентність. Здобувачі початкової освіти опановують основи цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатні безпечно та етично використовувати засоби інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях.

Навчання впродовж життя. Здобувачі початкової освіти опановують уміння і навички, необхідні для подальшої навчальної діяльності, організовують власне навчальне довкілля, вчать ся здобувати нову інформацію й застосовувати її для оцінювання навчальних потреб, окреслюють власні навчальні цілі та способи їх досягнення, навчаються працювати самостійно і в групі.

Громадянські та соціальні компетентності. пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей. Здобувачі початкової освіти співпрацюють з іншими здобувачами для досягнення спільної мети, активні в житті класу і ліцею, поважають права інших, уміють діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних із різними виявами дискримінації, цінують культурне розмаїття різних народів й ідентифікують себе як громадяни України, дбають про власне здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримуються здорового способу життя.

Культурна компетентність. У початковій школі ця компетентність формується завдяки залученню здобувачів до різних видів мистецької творчості (образотворче та музичне мистецтво, хореографія, театр тощо), через розкриття і розвиток їхніх природних здібностей, творче вираження свого «Я».

Підприємливість та фінансова грамотність. У початковій школі розвиток цієї групи компетентностей виявляється через ініціативність здобувачів, їхню готовність брати відповідальності за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці. Учні готові втілювати в життя ініційовані ними ідеї, приймати власні рішення.

Інноваційність. Здобувачі початкової освіти виявляють відкритість до нових ідей, ініціюють зміни у близькому для них середовищі (клас, , громада тощо). Формування знань, умінь, ставлень, що є сутністю компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння, як читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

4.4. Наскрізнi лiнii та вмiння здобувачiв освiти

1. **Наскрізна лінія «Екологічна безпека та сталий розвиток»** підсилює формування в учнів соціальної активності, відповідальності й екологічної свідомості: збереження, захист довкілля; усвідомлення а здоров сталого розвитку для збереження довкілля й розвитку суспільства; готовність дбайливо й відповідально ставитися до довкілля, брати участь у вирішенні питань навколишнього середовища. Вона формує в учнів готовність оцінювати наслідки діяльності людини на оточуюче середовище та усвідомлення відповідальності перед майбутніми поколіннями.

«Екологічна безпека та сталий розвиток» націлює на уміння:

- усвідомлювати екологічні проблеми;

- дискутувати довкола питань екології;
- обговорювати питання, пов'язані із збереженням навколишнього середовища;
- обговорювати ефективне та раціональне використання природних ресурсів;
- проектувати власні дії на захист довкілля та збереження ресурсів;
- розробляти плани дій щодо проведення екологічних заходів;
- презентувати та обговорювати проекти щодо збереження довкілля та забезпечення сталого розвитку;
- пояснювати взаємозв'язок людини і навколишнього середовища, у т. ч. з тваринним і рослинним світом;
- пояснювати залежність людини від природних ресурсів;
- обговорювати природні і погодні явища;
- розглядати природу як цілісну систему;
- пояснювати необхідність бережливого ставлення до природи, необхідність прибирання після відпочинку на природі;
- екологічно мислити та усвідомлювати свою екологічну відповідальність.

Реалізуючи наскрізну змістову лінію «Екологічна безпека та сталий розвиток» ми маємо на увазі розвиток, який дозволяє існуючому поколінню задовольнити свої потреби без шкоди для майбутніх. Треба формувати в учнів поняття того, що людина – частина природи, і її існування безпосередньо залежить від природного середовища. Вихід за межі класу на урок-екскурсію або дослідження, просто до парку або річки — мотивує та активізує дітей до пізнання нового. Доцільно також включати до роботи на уроці різноманітні проекти, проводити інтегровані та нестандартні уроки, звертатися до досвіду учнів, що перетворює їх на активних учасників навчального процесу та пов'яже навчання з життям. Наприклад, для учнів 5-го класу, наприклад, можна впровадити дослідницький проект «Досліджуємо природу рідного краю», а для дев'ятикласників більш цікавим стане проект під умовною назвою «Нове життя старим речам» або «ГМО — за та проти».

2. «Громадянська відповідальність». Ця наскрізна лінія покликана забезпечити розвиток соціальної й громадянської компетентностей, розкрити суть поняття «відповідальний громадянин» і визначити вектори його діяльності. Метою вивчення цієї наскрізної лінії є формування члена громади й суспільства, який розуміє принципи й механізми його функціонування, а також важливість національної ініціативи. Ця наскрізна лінія освоюється через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.

«Громадянська відповідальність» націлює на уміння:

- формулювати особисті ціннісні пріоритети;
- визначати достовірність інформації;
- висловлювати власне ставлення до розмаїття молодіжних субкультур і течій;
- демонструвати себе як учасника малої громади — свого класу, своєї школи;
- усвідомлювати себе як учасника спільноти своїх друзів, активного члена гуртка, спортивної секції, команди;
- ефективно взаємодіяти разом у сім'ї, групі, команді;
- розуміти потребу працювати разом, наводити приклади взаємодопомоги;
- порівнювати свята і традиції в різних країнах;
- демонструвати розуміння цінності культурного розмаїття та потреби жити разом у мирі;
- проектувати власну професійну діяльність відповідно до своїх схильностей і потреб суспільства.

Щодо наскрізної змістової лінії «Громадянська відповідальність», її реалізацію спрямовано на формування відповідального громадянина нашого суспільства. Учні повинні знати свої права та обов'язки. Крім цього, важливо навчити учнів співпрацювати в групах, бути відповідальними, знаходити потрібні способи діяльності та моделі поведінки для досягнення своєї мети, але при цьому не порушуючи права інших. Тут будуть доцільні такі форми роботи як кооперативне навчання, яке формує соціальні вміння, лідерські якості, вміння ефективно працювати в колективі

та рольові ігри, оскільки командна робота є дуже ефективною при формуванні вмінь якісно співпрацювати, а також розвиває творчі здібності, впевненість та лідерство. Також реалізація цієї змістової лінії доцільна при роботі з помилками, коли учень звертається за порадою спочатку до членів команди, потім до підручника чи Інтернету. І тільки потім, у разі потреби, радиться з учителем. Така форма роботи дає можливість школярам навчатися за найпрогресивнішою методикою: навчайся, навчаючи інших.

3. «Здоров'я і безпека». Щоб реалізувати здоров'язбережувальну компетентність, слід докласти зусиль на формування учня, який: є духовно, емоційно, соціально, фізично повноцінним громадянином дотримується здорового способу життя активно долучається до облаштування безпечного для життя й діяльності середовища.

«Здоров'я і безпека» спрямовує учнів на уміння:

- оцінювати вплив навколишнього середовища а здоров'я людей свого регіону;
- впорядковувати власний робочий день, тиждень із дотриманням здорового способу життя;
- обговорювати вибір продуктів, корисних для здоров'я;
- наводити приклади купівлі продуктів для здорового харчування;
- пояснювати вибір одягу залежно від погоди;
- розрізняти безпечні та небезпечні ситуації під час активного відпочинку;
- пояснювати життєво важливу потребу дотримуватись правил безпеки в різних місцях;
- критично оцінювати вплив деструктивних молодіжних рухів на життя однолітків;
- пояснювати правила безпечної поведінки онлайн;
- обговорювати позитивні та негативні наслідки від певних винаходів.

Для реалізації змістової лінії «Здоров'я і безпека» сама структура кожного уроку потребує реалізації цієї лінії: активні методи роботи (інсценування, рольові ігри), фізкультхвилини та хвилини релаксації, зміна діяльності. Також доцільною може бути позакласна діяльність учнів, як-от участь у «Тижні здорових звичок» чи підготовка старшими учнями концерту чи спектаклю з теми для молодших учнів. Також зі старшокласниками можна підготувати проектно-дослідницьку роботу про наслідки застосування сучасних біотехнологій або про правила безпечної поведінки у соціальних мережах. Важливо сформувати у дітей негативне ставлення до алкоголю та наркотиків і інших шкідливих звичок; насильства; навчити розрізняти безпечну та небезпечну поведінку та її наслідки; обережно користуватися соціальними мережами та Інтернетом; розрізняти правдиву та перебільшену інформацію.

4. Мета наскрізної лінії «Підприємливість і фінансова грамотність» — навчання молоді: раціонально використовувати кошти, планувати витрати, заощаджувати, реалізовувати лідерські ініціативи, успішно діяти в технологічно швидкозмінному середовищі. Вивчення цієї лінії забезпечить краще розуміння молодим поколінням практичних аспектів фінансових питань (інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо); сприятиме розвитку лідерських ініціатив.

«Підприємливість і фінансова грамотність» націлює на уміння:

- демонструвати розуміння цінності праці та працьовитості для досягнення добробуту;
- розподіляти кошти на продукти харчування та складати перелік покупок;
- планувати власне життя;
- проявляти обізнаність і своє ставлення до фінансових можливостей сучасних професій;
- повідомляти про перспективи свого професійного вибору.

Реалізація наскрізної змістової лінії «Підприємливість і фінансова грамотність» забезпечить здатність учнів планувати та розробляти різні завдання, представляти себе та свої досягнення, приймати рішення, робити розрахунки. Наприклад, у темі «Одяг» учні можуть обговорювати вартість предметів одягу і вчитися грамотно розподіляти власні кошти. Під час вивчення тем «Магазини та покупки», «Здоров'я», «Моя родина» варто ознайомлювати учнів з лексику, що стосується покупки та споживання товарів, міжнародні стандарти розмірів, види продажу та оплати товарів та інші спеціальні терміни, які можуть знадобитися людині в сучасному світі..

Мета всіх наскрізних ліній загалом — «сфокусувати» увагу й зусилля вчителів на досягненні життєво важливої для учня й суспільства мети.

В залежності від психологічно-вікових особливостей учнів, їхнього рівня володіння освітніми навичками вчитель може вибрати за мету найбільш відповідні вміння, й пам'ятати не лише про наскрізний підхід і міжпредметні зв'язки, а й про поступальність і наступність у розвитку компетентностей.

4.5.Форми роботи для реалізації наскрізних змістових ліній.

Наскрізні змістові лінії можна реалізовувати через відповідні форми роботи:

- методи інтегрування допомагають зрозуміти, що все в житті взаємопов'язане, і отримані на інших уроках знання можуть знадобитися будь-коли;
- кооперативне навчання формує лідерські якості, соціальні вміння, вміння працювати в команді;
- рольові та ділові ігри ефективні тому, що наближають ситуацію до реального життя;
- проектні технології формують творче мислення, почуття відповідальності, вміння працювати в команді та презентувати результати своєї роботи;
- інтерактивні методи забезпечують активну діяльність учнів на уроці;
- перебування за межами класу на екскурсії або дослідженні мотивує та активізує дітей до пізнання нового;
- звернення до досвіду учнів перетворює їх на активних учасників навчального процесу та пов'язує навчання з життям;
- самооцінювання формує здатність до самоаналізу, вміння бачити власні помилки;
- взаємооцінювання виховує вміння порівнювати, аналізувати, оцінювати інших та сприймати критику на свою адресу.

Ми повинні сформувати готовність та здатність учня до міжкультурної комунікації, уміння користуватися інформацією, володіти навичками взаєморозуміння, а також розвивати необхідні якості для взаємодії з представниками інших країн і культур, сформувати творчу та відповідальну особистість, що вмітиме швидко пристосовуватись в мінливому світі, буде здатна постійно навчатися, критично мислити та генеруватиме нові ідеї. Впровадження змістових ліній призведе до того, що зміст і цілі освітнього процесу перебудуються таким чином, щоб освіта стала здатна до вчасної підготовки людей до нових умов існування та могла дати такі знання й уміння, які дозволили б не тільки успішно адаптуватися у новому соціальному та інформаційному середовищі, але й активно впливати на нього в інтересах збереження й подальшого розвитку суспільства та довкілля.

4.6. Освітні галузі (предмети)

В основу систематизації змісту освіти покладено визначені Державним стандартом освітні галузі, ґрунтуючись на засадах діяльнісного та особистісного підходів, структурування навчальних предметів здійснено за провідними стилями навчальної діяльності учнів: логіко-математичним, вербально-лінгвістичним, моторно-рухливим, натуралістичним, музично-ритмічним.

Відповідно навчального плану початкової освіти для 1-4 у межах мовно-літературної галузі відповідно до типової навчальної програми з української мови для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти у 1 класі вивчатиметься предмет «Українська мова (навчання грамоти)», у 2 класі – вивчатимуться окремі предмети «Українська мова» та «Літературне читання», у 3-4 класах – вивчатимуться окремі предмети «Українська мова» та «Літературне читання». Іншомовна освіта реалізується через вивчення предмета «Англійська мова». У межах галузей природнича, громадянська та історична, соціальна, здоров'язбережувальна у 1-4 класах вивчатиметься інтегрований курс «Я досліджую світ». Мистецька освітня галузь для 1-4 класів реалізується через вивчення за окремими видами мистецтва: музичне мистецтво та образотворче мистецтво.

Навчальний час, передбачений на варіативну складову, використано для вивчення основи християнської етики (1 год)

Для здобувачів освіти 1-4-х класів (освітні галузі, предмети)

Освітня галузь	Предмети			
	1 клас	2 клас	3 клас	4 клас
Мовно-літературна	Українська мова (навчання грамоти)	Українська мова Літературне читання	Українська мова Літературне читання	Українська мова Літературне читання
Іншомовна	Англійська мова	Англійська мова	Англійська мова	Англійська мова
Математична	Математика	Математика	Математика	Математика
Природнича, громадянська й історична, соціальна, здоров'язбережувальна	Я досліджую світ	Я досліджую світ	Я досліджую світ	Я досліджую світ
Технологічна	Трудове навчання	Трудове навчання	Трудове навчання	Трудове навчання
Інформатична		Інформатика	Інформатика	Інформатика
Мистецька	Образотворче мистецтво Музичне мистецтво	Образотворче мистецтво Музичне мистецтво	Образотворче мистецтво Музичне мистецтво	Образотворче мистецтво Музичне мистецтво
Фізкультурна	Фізична культура	Фізична культура	Фізична культура	Фізична культура

Збільшення годин на вивчення предмету інваріативної складової дається на предмет Основи християнської етики(навчальна програма курсу за вибором «Основи християнської етики I-II кл.для закладів загальної середньої освіти автори Сохань Г.С., Гусков І.М., Гусак М.Є., Пономарьова М.С.. кушнір І.М. Протокол №6 засідання експертної комісії з громадянської освіти, правознавства, етики та курсів морального спрямування від 21.07.2022»)

4.7.Навчальний план початкової освіти 1-4класів
Білицької гімназії на 2023-2024 н.р.

№ з/п	НАВЧАЛЬНІ ПРЕДМЕТИ Інваріативна складова	І СТ.									
		I	II	III	IV						
		10	7	7	10						
1	Українська мова	7	7	7	7						
2	Українська література										
3	Англійська мова	2	3	3	3						
4	Математика	4	4	5	5						
5	Інформатика		1	1	1						
6	Трудове навчання	1	1	1	1						
7	Я досліджую світ	3	3	3	3						
8	Музичне мистецтво	1	1	1	1						
9	Образотворче мистецтво	1	1	1	1						
10	Фізична культура	3	3	3	3						
	Всього	19+3	21+3	22+3	22+3						
	Варіативна складова										
		1	1	1	1						
	Збільшення годин на вивчення предмету інваріативної складової										
1	Основи християнської етики	1	1	1	1						
	Всього	20+3	22+3	23+3	23+3						
		23	25	26	26						

У закладі освіти функціонує один інклюзивний клас (4 клас) та створено умови для навчання дітей з особливими освітніми потребами відповідно до рекомендацій фахівців інклюзивно-ресурсного центру та Постанови КМУ від 15.08.2011р. №872: в штат введено 1 ставка асистента вчителя, складено індивідуальні навчальні плани дітей з ООП укладено договори про проведення корекційно-розвиткових занять з фахівцями.

4.8. Індивідуальний навчальний план

учня 4 класу Волошина Олександра

на 2023- 2024 навчальний рік

№ з/п	НАВЧАЛЬНІ ПРЕДМЕТИ Інваріативна складова	
		III
		7
1	Українська мова	4
2	Літературне читання	3
3	Англійська мова	3
4	Математика	5
5	Інформатика	1
6	Трудове навчання	1
7	Я досліджую світ	3
8	Музичне мистецтво	1
9	Образотворче мистецтво	1
10	Фізична культура	3
	Всього	22+3
	Варіативна складова	
		1
	Збільшення годин на вивчення предмету інваріативної складової	
1	Основи християнської етики	1
	Всього	23+3
		26
	Корекційні заняття з практичним психологом	2
	Корекційні заняття з реабілітологом (ритміка)	1
	Всього	29

4.9. Індивідуальний навчальний план

учня 4 класу Білицької гімназії (педагогічний патронаж)

Петрушки Андрія Сергійовича

№ з/п	НАВЧАЛЬНІ ПРЕДМЕТИ Інваріативна складова	
		III
1	Українська мова	1,5
2	Літературне читання	1,5
3	Англійська мова	0,5
4	Математика	2
5	Інформатика	0,5
6	Трудове навчання	0,5
7	Я досліджую світ	2
8	Музичне мистецтво	0,5
9	Образотворче мистецтво	0,5
10	Фізична культура	0,5
	Всього	10

V. Освітня програма Білицької гімназії
II ступеня
(базова середня освіта)

5.1 Освітня програма для 5-6 класу

Дана Освітня програма створена для 5-6 класів на 2023-2024 навчальний рік на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН від 19.02.2021 р. № 235 (додаток 3);

Освітня програма складена на 2022-2023 навчальний рік і схвалена рішенням педагогічної ради від 31 серпня 2022 р. (протокол №1)

5.1.1. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6 класів (адаптаційний цикл базової середньої освіти) закладу загальної середньої освіти сформовано для закладів з навчанням українською мовою.

Розподіл навчального навантаження здійснено за освітніми галузями та роками навчання.

Рекомендовану, мінімальну та максимальну кількість навчальних годин за освітніми галузями та роками навчання визначено відповідно до базових навчальних планів (додаток 23 Державного стандарту).

Назва освітньої галузі	Навчальне навантаження	5 клас				6 клас			
		Пл н	Рек	Мін	Мак с	Пл н	Рек	Мін	Мак с
Мовно-літературна	на тиждень	11	11	10	13	11	11	10	13
	на рік	385	385	350	455	385	385	350	455
Математична	на тиждень	5	5	4	6	5	5	4	6
	на рік	175	175	140	210	175	175	140	210
Природнича	на тиждень	2	2	1,5	3	4	4	2	5
	на рік	70	70	52,5	105	140	140	70	175
Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	1	1,5	1	3	2	1,5	1	3
	на рік	35	52,5	35	105	70	52,5	35	105
Громадянська та історична	на тиждень	2	1	1	2	2	2	1,5	3
	на рік	70	35	35	70	70	70	52,5	105
Інформатична	на тиждень	2	1,5	1	2	2	1,5	1	2
	на рік	70	52,5	35	70	70	52,5	35	70
Технологічна	на тиждень	2	2	1	3	2	2,0	1	3
	на рік	70	70	35	105	70	70	35	105
Мистецька	на тиждень	2	2	1	3	2	2	1	3
	на рік	70	70	35	105	70	70	35	105

Фізична культура	на тиждень	3	3	3	3	3	3	3	3
	на рік	105	105	105	105	105	105	105	105
Усього на рік	на тиждень	30	29	23,5	38	33	32,0	24,5	41
	на рік	1050	1015	822,5	1330	1155	1120	857,5	1435
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибірових освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять	Додаткові на тиждень	1	2			1	2		
	Додаткові на рік	35				35			
	Друга іноземна на тиждень	0				0			
	Друга іноземна на рік	0	70			0	70		
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	на тиждень	31	31			34	34,0		
	на рік	1085	1085			1190	1190		
Гранично допустиме річне навантаження учнів	на тиждень		28				31		
	на рік		980				1085		

5.1.2. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Робочий навчальний план для учнів 5-6 класу Білицької гімназії закладу загальної середньої освіти Старосамбірської міської ради Самбірського району Львівської області, на 2023-2024 навчальний рік 5-денний робочий тиждень розроблений на основі Типової освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням українською мовою Таблиця № 3 до Наказу МОН країни від 19.02.2021 року, № 235

Навчальний план 5-6 класи

Інтегрований курс (обрати з випадуючого списку)	Предмет	Індек с галуз і	5 клас	6 клас
	Українська мова	МОВ	4	4
	Українська література	МОВ	2	2
	Зарубіжна література	МОВ	2	2
Треба обрати мову -->	Англійська мова	МОВ	3,5	3
		МОВ	0	0
	Математика	МАО	5	5
Пізнаємо природу	Пізнаємо природу	ПРО	2	2
	Географія	ПРО	0	2
Здоров'я, безпека та добробут		СЗО	1	2
		СЗО	0	0
Україна і світ: вступ до історії та громадянської освіти		ГІО	1	0
		ГІО	0	2
	Інформатика	ІФО	2	2
	Технології	ТЕО	2	2

Мистецтво	Музичне мистецтво	МІО	1,5	1
	Образотворче мистецтво	МІО	1	1
	Фізична культура	ФІО	3	3
Усього			30	33
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять			1	1
Міжгалузеві інтегровані курси			0	0
	Робототехніка		0	0
	STEM		0	0
	Драматургія і театр		0	0
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)			31	34
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня			28	31

Вибірковий освітній компонент :

5-6 класи - **1 година -Основи християнської етики за програмою "Основи християнської етики "**

(1-11 кл.)Сохань Г.С.,Гусаков І.М., Гусаков М.Є., Пономарьов М.С. Кушнір І.М. «Схвалена до використання в освітньому процесі »(протокол №6 від 21 липня 2022року засідання експертної комісії з громадянської освіти, правознавства, етики та курсів морального спрямування)Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»

реєстрація в Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №№2.0039-2022. 3.0313-2022, 4.0030-2022

Річний навчальний план 5-го класу

Галузь	Інтегрований курс	Предмет	Індекс галузі	5 клас
Мовно-літературна		Українська мова	МОВ	4
		Українська література	МОВ	2
		Зарубіжна література	МОВ	2
		Англійська мова	МОВ	3.5
			МОВ	0
Математична		Математика	МАО	5
Природнича	Пізнаємо природу		ПРО	2
			ПРО	0
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут		СЗО	1
			СЗО	0
Громадянська та історична	Україна і світ:вступ до історії та громадянської освіти		ГІО	1
			ГІО	0
Інформатична		Інформатика	ІФО	2
Технологічна		Технології	ТЕО	2
Мистецька	Мистецтво	Музичне мистецтво	МІО	1
		Образотворче мистецтво	МІО	1
Фізична культура		Фізична культура	ФІО	3
Усього				30
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять				1
Міжгалузеві інтегровані курси				0

	Робототехніка		0
	STEM		0
	Драматургія і театр		0
Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)			31
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня			28

Вибірковий освітній компонент :

5-6 класи - **1 година -Основи християнської етики за програмою "Основи християнської етики "**
(1-11 кл.)Сохань Г.С.,Гусаков І.М., Гусаков М.Є., Пономарьов М.С. Кушнір І.М. «Схвалена до використання в освітньому процесі »(протокол №6 від 21 липня 2022року засідання експертної комісії з громадянської освіти, правознавства, етики та курсів морального спрямування)Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»

реєстрація в Каталогі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №№2.0039-2022.
3.0313-2022, 4.0030-2022

Річний навчальний план 6-го класу

Галузь	Інтегрований курс	Предмет	Індекс галузі	6 клас
Мовно-літературна		Українська мова	МОВ	4
		Українська література	МОВ	2
		Зарубіжна література	МОВ	2
		Англійська мова	МОВ	3
			МОВ	0
Математична		Математика	МАО	5
Природнича	Пізнаємо природу		ПРО	2
		Географія	ПРО	2
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я, безпека та добробут		СЗО	2
			СЗО	0
Громадянська та історична	Україна і світ:вступ до історії та громадянської освіти		ГЮ	0
			ГЮ	2
Інформатична		Інформатика	ІФО	2
Технологічна		Технології	ТЕО	2
Мистецька	Мистецтво	Музичне мистецтво	МИО	1
		Образотворче мистецтво	МИО	1
Фізична культура		Фізична культура	ФЮ	3
Усього				33
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, вибіркового освітніх компонентів, проведення індивідуальних консультацій та групових занять				1
Міжгалузеві інтегровані курси				0
		Робототехніка		0
		STEM		0
		Драматургія і театр		0

Кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)	34
Гранично допустиме тижневе навчальне навантаження на учня	31

Вибірковий освітній компонент :

5-6 класи - **1 година -Основи християнської етики за програмою "Основи християнської етики "**

(1-11 кл.)Сохань Г.С.,Гусаков І.М., Гусаков М.Є., Пономарьов М.С. Кушнір І.М. «Схвалена до використання в освітньому процесі »(протокол №6 від 21 липня 2022року засідання експертної комісії з громадянської освіти, правознавства, етики та курсів морального спрямування)Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»

реєстрація в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №№2.0039-2022. 3.0313-2022, 4.0030-2022

5.1.3. МОДЕЛЬНІ НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ

Відповідно до навчального плану в освітній програмі зазначається перелік модельних навчальних програм, що використовуються закладом освіти в освітньому процесі, що містять опис результатів навчання учнів з навчальних предметів інтегрованих курсів в обсязі не меншому ніж встановлено відповідними модельними навчальними програмами. Оскільки відповідні модельні та або навчальні програми спрямовані насамперед на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти, заклад освіти під час формування переліку цих програм врахував низку чинників, а саме

- особливості та потреби учнів певного закладу в досягненні обов’язкових результатів навчання, – потенціал педагогічного колективу,
- ресурсне забезпечення закладу освіти,
- навчально-методичний супровід конкретних модельних програм,
- наявність внутрішньогалузевих та міжгалузевих зв’язків між програмами різних предметів та курсів для реалізації ключових компетентностей,
- варіативність програм для підтримки курсів у діапазоні від мінімальної до максимальної кількості годин тощо. Під час вибору модельних навчальних програм для освітньої програми закладу зверталась увага на раціональне використання навчального часу. Сформована з окремих модельних та або навчальних програм освітня програма закладу є цілісним комплексом, кожен компонент якого реалізує свої цілі та функції у тісному взаємозв’язку з іншими компонентами для формування цілісної компетентної особистості. Ці взаємозв’язки реалізуються не лише на рівні базових знань з окремих предметів, а й на рівні досягнення очікуваних результатів та видів діяльності. Перелік модельних та або навчальних програм в освітній програмі закладу охоплює досягнення учнями результатів навчання з усіх визначених Державним стандартом освітніх галузей. Заклад освіти здійснив вибір модельних навчальних програм для закладів загальної середньої освіти з-поміж тих, яким надано гриф « Рекомендовано Міністерство освіти і науки країни» Наказ МОН №795 від 12 липня 2021 року .На основі модельної та або затвердженої

педагогічною радою навчальної програми предмета інтегрованого курсу вчитель складає календарно -тематичне планування з урахуванням навчальних можливостей учнів класу. Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно -тематичних планів та поурочних планів-конспектів є індивідуальною справою вчителя. Встановлення універсальних стандартів таких документів у межах закладу загальної середньої освіти міста, району чи області є неприпустимим. Автономія вчителя забезпечена академічною свободою, включаючи свободу викладання, свободу від втручання в педагогічну, науково- педагогічну та наукову діяльність, вільним вибором форм, методів і засобів навчання, що відповідають освітній програмі, розробленням та впровадженням авторських навчальних програм, проєктів, освітніх методик і технологій, методів і засобів, насамперед методик компетентнісного навчання. Під час розроблення календарно-тематичного та системи поурочного планування вчитель має самостійно вибудовувати послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту в навчальній програмі. Вчитель може переносити теми уроків, відповідно до того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем. Адміністрація закладу загальної середньої освіти може лише надавати методичну допомогу вчителю з метою покращення освітнього процесу, а не контролювати його.

Освітній компонент	Назва програми
Українська мова	Українська мова 5-6 кл. Заболотний та ін.
Українська література	Українська література 5-6 кл. Архипова, Січкара, Шило.
Зарубіжна література	Зарубіжна література 5-6 кл. Ніколенко та ін.
Англійська мова	Іноземна мова 5-9 кл. Редько та ін.
Математика	Математика 5-6 кл. Мерзляк та ін.
Пізнаємо природу	Пізнаємо природу 5-6 кл. Біда та ін.
Здоров'я, безпека та добробут	Здоров'я, безпека та добробут 5-6 кл. Воронцова та ін.
Україна і світ:вступ до історії та громадянської освіти	Україна і світ, вступ до історії та громадянської освіти 5-6 кл. (інтегрований курс) Власова та ін.
Інформатика	Інформатика 5-6 кл. Завадський та ін.
Технології	Технології 5-6 кл. Туташинський.
Мистецтво	Мистецтво 5-6 кл. (інтегрований курс) Кондратова.
Фізична культура	Фізична культура. 5-6 кл. Педан та ін.

5-6 класи - 1 година -Основи християнської етики за програмою "Основи християнської етики "

(1-11 кл.)Сохань Г.С.,Гусаков І.М., Гусаков М.Є., Пономарьов М.С. Кушнір І.М. «Схвалена до використання в освітньому процесі »(протокол №6 від 21 липня 2022року засідання експертної комісії з громадянської освіти правознавства, етики та курсів морального спрямування)Державної наукової установи «Інститут модернізації змісту освіти»
реєстрація в Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за №№2.0039-2022. 3.0313-2022, 4.0030-2022

**5.1.4.Індивідуальний навчальний план
Білицької гімназії,
для учня 5 класу
Смеречанського Маркіяна Романовича(педагогічний патронаж)
на 2023-2024 н.р.**

Освітні галузі	Назва предмета	Кількість годин на тиждень
		5 клас
Мови і література	Українська мова	3
	Українська література	2
	Англійська мова	
	Зарубіжна література	1
Суспільствознавство	Вступ до історії та громадянської освіти	0,5
Мистецтво	Музичне мистецтво	0.5
	Образотворче мистецтво	1
Матеметика	Математика	3
Природознавство	Пізнаємо природу	1
Технології	Трудове навчання	0,5
	Інформатика	0,5
Соціальна і здоров'язбережувальна	Здоров'я , безпека і добробут	0,5
	Фізична культура	0,5
	Разом	14

5.1.5.ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ

Відповідно до рішення педагогічної ради (Протокол № 1 від 31.08.2023) для учнів 5 класу НУШ застосовується формувальне, рівневе та підсумкове (завершальне) оцінювання , шляхом спостереження за поведінкою учнів у різних видах діяльності та відстеження динаміки успішності виконання ними навчальних завдань.

Для учнів 5 класу запровадити формувальне та рівневі оцінювання (І семестр),упродовж якого поточне та тематичне оцінювання здійснювати., а у II семестрі – формувальне, бальне.

Система оцінювання має на меті допомогти вчителю конкретизувати навчальні досягнення учнів і надати необхідні інструменти для впровадження об'єктивного й справедливого оцінювання результатів навчання.

В оцінюванні навчальних досягнень учнів важливо розрізняти **поточне формувальне оцінювання (оцінювання для навчання) та підсумкове оцінювання (семестрове, річне). Поточне** формувальне оцінювання здійснюють з метою допомогти учням усвідомити способи досягнення кращих результатів навчання. **Підсумкове** оцінювання здійснюють з метою отримання даних про рівень досягнення учнями результатів навчання після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Окрім поточного формувального та підсумкового семестрового, річного оцінювання, педагогічні працівники закладу освіти можуть ухвалити рішення про здійснення проміжного оцінювання результатів навчання з окремих предметів інтегрованих курсів. Періодичність і процедури здійснення проміжного оцінювання й види діяльності, результати яких підлягають проміжному оцінюванню, визначають педагогічні працівники закладу освіти залежно від дидактичної мети та з урахуванням відповідної навчальної програми.

Поточне формувальне оцінювання

Поточне формувальне оцінювання здійснюється системно в процесі навчання на основі викладеного нижче алгоритму діяльності вчителя під час організації формувального оцінювання, що, зокрема, забезпечить наступність між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової і базової середньої освіти:

Формулювання об'єктивних і зрозумілих для учнів навчальних цілей на певний період (наприклад, заняття, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою, та критерії оцінювання.

Інформування учнів про критерії оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року.

Доцільно впроваджувати поступове залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

Надання учням зворотного зв'язку щодо їхніх навчальних досягнень відповідно до визначених цілей. Зворотний зв'язок має бути зрозумілим і чітким,доброзичливим і своєчасним. Важливо не протиставляти учнів одне одному.

Доцільно акцентувати увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня /учениці. Труднощі в навчанні доцільно обговорювати з учнями індивідуально.

Зворотний зв'язок надають у письмовій, усній або електронній формі, залежно від дидактичної мети й виду навчальної діяльності.

Створення умов для формування вміння учнів аналізувати власну навчальну діяльність (рефлексія). Під час навчальної діяльності доцільно спрямовувати учнів на спостереження своїх дій і дій однокласників, осмислення своїх суджень і дій з огляду на їх відповідність навчальним цілям. Важливим є створення умов для активної участі учнів у процесі оцінювання із застосуванням критеріїв, зокрема шляхом самооцінювання та взаємооцінювання, та спільне визначення подальших кроків для покращення результатів навчання.

Підсумкове оцінювання

Підсумковому оцінюванню (семестровому, річному) підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада Білицької гімназії (Протокол від 31.08.2023 №1) ухвалила рішення про оцінювання результатів навчання складників усього освітнього компонента окрім вибіркового (основи християнської етики)

Семестрове оцінювання здійснюють з урахуванням різних видів навчальної діяльності, які мали місце протягом семестру, та динаміки особистих навчальних досягнень учня / учениці. Проведення окремої семестрової атестації не є обов'язковим і здійснюється на розсуд закладу освіти.

Річне оцінювання здійснюють на основі семестрових або скоригованих семестрових оцінок. Річна оцінка не обов'язково є середнім арифметичним від оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки потрібно враховувати динаміку особистих навчальних досягнень учня / учениці протягом року.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню. Відповідно доп. 3.2. Інструкції з ведення класного журналу 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 03.06.2008 № 496, у триденний термін після виставлення семестрової оцінки батьки (особи, які їх замінюють) учнів (вихованців), які виявили бажання підвищити результати семестрового оцінювання або не були атестовані, звертаються до керівника закладу освіти із заявою про проведення відповідного оцінювання, у якій пояснюють причину та необхідність його проведення.

Наказом керівника закладу створюється комісія та затверджуються графік і порядок проведення оцінювання. Члени комісії готують завдання, що погоджує педагогічна рада навчального закладу. Комісія ухвалює рішення щодо його результатів та складає протокол. Рішення цієї комісії є остаточним, при цьому скоригована семестрова оцінка не може бути нижчою за семестрову. У разі, якщо учневі / учениці не вдалося підвищити результати, запис у колонку «Скоригована» у класному журналі не роблять. За результатами оцінювання керівник закладу освіти видає відповідний наказ.

Коригування річної оцінки здійснюють шляхом коригування семестрової оцінки за I та/або II семестр відповідно до п.п. 9-10 Порядку переведення учнів(вихованців) закладу загальної середньої освіти до наступного класу,

затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.07.2015 № 762(зі змінами).

Оцінка результатів навчання учнів є конфіденційною інформацією, яку повідомляють лише учневі / учениці, його / її батькам (іншим законним представникам).

Відомості, отримані під час підсумкового та, у разі застосування, проміжного, оцінювання результатів навчання, застосовують у формуальному оцінюванні, зокрема, для вироблення навчальних цілей на наступний період, визначення труднощів, що постали перед учнем / ученицею, та коригування освітнього процесу.

Критерії та шкала оцінювання

Оцінювання у Білицькій гімназії зорієнтовані на визначені Державним стандартом базової середньої освіти ключові компетентності та наскрізні вміння й передбачені навчальною програмою очікувані результати навчання для відповідного періоду освітнього процесу. Враховуючи ці вимоги, для оцінювання навчальних досягнень учнів у закладі керуються такими категоріями критеріїв:

- розв'язання проблем і виконання практичних завдань із застосуванням знань, що охоплюються навчальним матеріалом;
- комунікація (тому числі з використанням інформаційно-комунікаційних технологій);
- планування й здійснення навчального пошуку, робота з текстовою і графічною інформацією;
- рефлексія власної навчально-пізнавальної діяльності.

Під час оцінювання навчальних досягнень важливо враховувати дотримання учнями принципів доброчесності, а саме: вияв поваги до інших осіб, їхніх прав і свобод, дбайливе ставлення до ресурсів і довкілля, дотримання принципів академічної доброчесності. У разі порушення учнем / ученицею принципів доброчесності під час певного виду навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Білицька гімназія (II семестрі 5 клас) здійснює підсумкове та, у разі застосування, проміжне, оцінювання результатів навчання за 12- бальною шкалою оцінювання відразу після адаптаційного періоду, затвердженою рішенням педагогічної ради, – за умови затвердження правил переведення до системи(шкали) оцінювання, визначеної законодавством. Результати річного оцінювання відображають у свідоцтві досягнень, яке видають учневі / учениці в кінці навчального року, за системою (шкалою), визначеною законодавством.

Якщо рівень результатів навчання учня / учениці визначити неможливо через тривалу відсутність учня / учениці, у класному журналі та свідоцтві досягнень робиться запис «(н/а)» (не атестований(а)).

5.2.Освітня програма для 7-9 клас

5.2.1 Навчальний план закладу базової середньої освіти 7-9 клас на 2023-2024 н.р.

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2	2
	Українська література	2	2	2
	Англійська мова	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	1
Мистецтво*	Музичне мистецтво	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	-	-
	Мистецтво	-	1	1
Математика	Математика		-	-
	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	1,5
	Фізика	2	2	3
	Хімія	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	1	2	2

Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура**	3	3	3
Разом		29+3	29,5+3	29+3
Гранично допустиме тижневе навантаження на учня		32	33	33
Сумарна кількість годин		33,5	34,5	36
Варіативна складова				
Основи християнської етики			1	
Інформатика		1	0,5	-
Факультативи , індивідуальні та групові заняття, курси за вибором				
Основи християнської етики		1	-	1
Англійська мова			0,5	0,5
Хімія		-		0,5
Математика		0,5	1	1

5.2.2.Організація освітнього процесу для учня 7 класу,

який навчається за індивідуальною формою навчання (складений за програмою спеціальних загальноосвітніх навчальних закладів II ступеня для дітей із порушенням опорно-рухового апарату в поєднанні з інтелектуальними порушеннями

для учня 8 класу

Плахтиняка Андрія Романовича на 2023-2024 н.р.

Освітні галузі	Назва предмета	Кількість годин на тиждень у класах
		8 клас
Мови і література	Українська мова	2
	Українська література	1
Суспільствознавство	Історія України	0,5

Мистецтво	Музичне мистецтво	0.5
	Образотворче мистецтво	0,5
Математика	Алгебра	2
Природознавство	Природознавство	1
	Географія	1
	Фізика і хімія в побуті	1
Технології	Трудове навчання	2
	Інформатика	1
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	0,5
	Фізична культура	1
	Разом	14

У навчальному плані визначено загальний обсяг окремих предметів навчального навантаження, орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, факультативів, курсів за вибором. В закладі освіти організовано роботу таких гуртків: «Вокальний», гурток з образотворчого мистецтва «Кольорові фантазії»

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України "Про загальну середню освіту".

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 "Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

МОДЕЛЬНІ ПРОГРАМИ

7 клас	
Українська мова	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804) Авт. О.П. Глазова
Українська література	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804) Авт. Авраменко
Алгебра	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. Бурда М.І., Мальований Ю.І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)

Геометрія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5–9 класи» (авт.Бурда.)(наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Зарубіжна література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи (наказ МОН від 03.08.2022 №698) авт.. Є . Волощук
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи» (наказ МОН від 07.06.2017 №804) авт. Карпюк
Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804) Авт. Соболю
Географія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Географія. 6-9класи»(наказ МОН України від 07.06.2017 №804)авт.. В. Постушко
Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804) Авт.. М. Савчин
Фізика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика.7-9 класи».(наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Історія України	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 5-9 класи».(наказ МОН України від 21.02.2019 №236)авт.. В. Власова
Всесвітня історія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи». (наказ МОН від 07.06.2017 №804) авт.. О. Гісем
Трудове навчання	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Основи здоров'я	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів.«Основи здоров'я. 5-9 класи»(наказ МОН України від 07.06.2017 №804) авт.. Воронцова
Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)авт.. Й. Я .Риквінд
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Мистецтво. 5-9 класи (авт.Т.Рубль)» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)

8 клас

Українська мова	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804). Авт. О.Заболотний
Українська література	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804) авт.. Авраменко
Алгебра	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт. А. Мерзляк) (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Геометрія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика.5-9 класи»(авт.А.Мерзляк) (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Зарубіжна література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи» Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи (наказ МОН від 03.08.2022 №698) авт.. Є . Волощук
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи» (наказ МОН від 07.06.2017 №804) авт. Карпюк
Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804) Авт. Соболь
Географія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Географія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804) Авт.. М. Савчин
Фізика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика.7-9 класи».(наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Історія України	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 5-9 класи». (наказ МОН України від 21.02.2019 №236) авт. В. Власова

Всесвітня історія	Авт. Гісем
Трудове навчання	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Основи здоров'я	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи здоров'я. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804) авт. Воронцова
Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804) авт. Й. Я.Риквінд
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9 класи» (автори Тимчик М.В., Алексійчук Є.Ю. та інші). (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Мистецтво. 5-9 класи (авт. Л.Масол)»(наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
9 клас	
Українська мова	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська мова. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804). Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів (класів) з поглибленим вивченням української мови. Наказ МОН України 17.07.2013 №983.
Українська література	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Українська література. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Алгебра	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи» (авт.Бурда М.І., Мальований Ю.І.,) (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Геометрія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Математика. 5-9 класи»(авт.БурдаМ.І., Мальований Ю.І.,)(наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Зарубіжна література	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Зарубіжна література. 5-9 класи (наказ МОН від 03.08.2022 №698) авт. Є . Волощук
Англійська мова	Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5-9 класи» (наказ МОН від 07.06.2017 №804) авт. Карпюк
Біологія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Біологія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804) Авт. Соболев

Географія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Географія. 6-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Хімія	Програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Хімія. 7-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804) Авт.. М. Савчин
Фізика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізика.7-9 класи».(наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Історія України	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. 5-9 класи». (наказ МОН України від 21.02.2019 №236)
Всесвітня історія	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Історія України. Всесвітня історія. 5-9 класи». (наказ МОН від 07.06.2017 №804)
Правознавство	Навчальна програма з основ правознавства для 9 класу загальноосвітніх навчальних закладів (авт. Ремех Т.О., Пометун О.І.) (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Трудове навчання	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Трудове навчання. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)
Основи здоров'я	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Основи здоров'я. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804) авт.. Воронцова
Інформатика	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Інформатика. 5-9 класи» (наказ МОН України від 07.06.2017 №804) авт.. Й. Я .Риквінд
Фізична культура	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів «Фізична культура. 5-9класи» (авториТимчик М.В., Алексейчук Є.Ю. та інші) (наказ МОН України від 23.10.2017 №1407)
Мистецтво	Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. «Мистецтво. 5-9 класи») (наказ МОН України від 07.06.2017 №804)

V. ОПИС ФОРМ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ТА ІНСТРУМЕНТАРНЮ ОЦІНЮВАННЯ

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожної галузі, досяжні, якщо використовувати інтерактивні форми і методи навчання – дослідницькі, інформаційні, мистецькі проекти, сюжетно-рольові ігри, інсценізації, моделювання, ситуаційні вправи, екскурсії, дитяче волонтерство тощо.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- урок формування компетентностей;
- урок розвитку компетентностей;
- урок перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- урок корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу можуть бути екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки, уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими, інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо. Кожен тип уроку має свою структуру, тобто етапи побудови уроку, їх послідовність, взаємозв'язки між ними. Характер елементів структури визначається завданнями, які слід постійно вирішувати на уроках певного типу, щоб найбільш оптимальним шляхом досягти тієї чи іншої дидактичної, розвиваючої та виховної мети уроку. Визначення і послідовність цих завдань залежать від логіки і закономірностей навчального процесу. Зрозуміло, логіка засвоєння знань відрізняється від логіки формування навичок і вмінь, а тому і різняться структура уроків відповідних типів. Кожний тип уроку має свою структуру. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року. Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмі.

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльнісний підхід, який передбачає постійне включення учнів до різних видів навчально-пізнавальної діяльності, а також практична спрямованість процесу навчання. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків і наскрізних змістових ліній. Навчання за наскрізними змістовими лініями реалізується насамперед через: організацію освітнього середовища; окремі предмети, роль яких при навчанні за наскрізними лініями різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною змістовою лінією; предмети за вибором; роботу в проектах; позаурочну навчальну роботу і роботу гуртків.

Очікувані результати навчання, окреслені в межах кожного предмета, досяжні, якщо використовувати діяльнісний підхід, проблемне навчання, проектні технології, ситуаційні вправи, інтерактивні форми, роботу в парах/групах змінного складу тощо.

Формами організації освітнього процесу можуть бути різні типи уроків, практичні заняття, семінари, конференції, заліки, співбесіди, проекти (дослідницькі, інформаційні, мистецькі), сюжетно-рольові ігри, екскурсії, віртуальні подорожі тощо.

Вибір форм і методів навчання вчитель/вчителька визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб.

За потреби заклад освіти може організувати здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладу (закладів) освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку,

індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації. Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом. Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Контроль і оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти здійснюються на суб'єкт-об'єктних засадах, що передбачає систематичне відстеження їхнього індивідуального розвитку у процесі навчання. За цих умов контрольно-оцінювальна діяльність набуває для здобувачів формувального характеру. Контроль спрямований на пошук ефективних шляхів поступу кожного здобувача у навчанні, а визначення особистих результатів здобувачів не передбачає порівняння із досягненнями інших і не підлягає статистичному обліку з боку адміністративних органів.

При виконанні обов'язкового виду роботи учителі мають **розроблені критерії оцінювання навчальних досягнень учнів**, які ґрунтуються на критеріях, затверджених МОН. Інформація про критерії оцінювання доноситься до учнів у різних формах: в усній формі, шляхом розміщення на інформаційному стенді у класі, на шкільному сайті у розділі «Навчально-виховна робота/Критерії оцінювання здобувачів освіти».

Упродовж навчання в 1-4 класах здобувачі освіти опановують способи самоконтролю, саморефлексії і самооцінювання, що сприяє вихованню відповідальності, розвитку інтересу, своєчасному виявленню прогалин у знаннях, уміннях, навичках та їх корекції.

Результат оцінювання особистісних надбань здобувачів освіти 1–4 класів виражається вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання здобувачів освіти у **1-2 класах – вербальною оцінкою, у 3-4 класах – рівневою оцінкою** на підставі рішення педагогічної ради (протокол від 01.09.2023 №1).

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів освіти початкової освіти (додаток 1 наказу МОН України від 13.07.2021 №813). Особливості організації оцінювання в певному класі можуть ініціюватися вчителем і бути затвердженими на засіданні педагогічної ради закладу освіти.

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно, має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудовувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях. **Результати формувального оцінювання** виражаються **вербальною оцінкою** учителя/учнів, що характеризують процес навчання та досягнення учнів. При цьому учитель озвучує оцінювальне судження після того, як висловив/ли думку учень/учні. Оцінювальне судження вчителя слугує зразком для наступних оцінювальних суджень учнів під час само оцінювання і взаємооцінювання. У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи розділу протягом навчального року рекомендується проводити **тематичні діагностувальні роботи**. **Результатами оцінювання тематичних діагностувальних робіт є оцінювальні судження з висновком про сформованість кожного результату навчання, який діагностується на даному етапі навчання. Оцінювальні судження за результатами тематичного оцінювання фіксуються у зошитах**

для тематичних діагностувальних робіт, на аркушах з роботами учнів до наступного уроку з того предмета вивчення, на якому виконували роботу, **повідомляючи учням та їхнім батькам**.

Об'єктом **підсумкового оцінювання** є результати навчання учня/учениці за рік. Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік можуть бути результати виконання тематичних діагностувальних робіт, записи оцінювальних суджень про результати навчання. **Підсумкова оцінка за рік** визначається з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання. Підсумкова (річна) оцінка **фіксується** у класному журналі та свідоцтвах досягнень учнів.

Підсумкове оцінювання передбачає зіставлення навчальних досягнень здобувачів з конкретними очікуваними результатами навчання, визначеними освітньою програмою.

Здобувачі початкової освіти проходять державну підсумкову атестацію, яка здійснюється лише з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та (або) якості освіти.

З метою неперервного відстеження результатів початкової освіти, їх прогнозування та коригування можуть проводитися моніторингові дослідження навчальних досягнень на національному, обласному, районному, шкільному рівнях, а також на рівні окремих класів. Аналіз результатів моніторингу дає можливість відстежувати стан реалізації цілей початкової освіти та вчасно приймати необхідні педагогічні рішення.

Зміст освітньої програми спрямований на формування у здобувачів освіти таких **ключових компетентностей**:

1) вільне володіння державною мовою, що передбачає уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;

2) здатність спілкуватися рідною та іноземними мовами, що передбачає активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;

3) математична компетентність, що передбачає виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;

4) компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій, що передбачають формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;

5) інноваційність, що передбачає відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах громади;

6) екологічна компетентність, що передбачає усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміння важливості збереження природи для сталого розвитку суспільства;

7) інформаційно-комунікаційна компетентність, що передбачає опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;

8) навчання впродовж життя, що передбачає опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;

9) громадянські та соціальні компетентності, пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети,

активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;

10) культурна компетентність, що передбачає залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;

11) підприємливість та фінансова грамотність, що передбачають ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організовувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя ініційованих ідей, прийняття власних рішень.

Спільними для всіх ключових компетентностей є такі вміння: читання з розумінням, уміння висловлювати власну думку усно і письмово, критичне та системне мислення, творчість, ініціативність, здатність логічно обґрунтовувати позицію, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими особами.

